

VỀ ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, CÔNG CHỨC VIỆT NAM TRONG ĐIỀU KIỆN XÂY DỰNG NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN CỦA DÂN, DO DÂN, VÌ DÂN

■ TS. VĂN TẮT THU (*)

Tư tưởng về nhà nước pháp quyền là một trong các giá trị quý báu chung của nhân loại, được xếp ngang bằng với những giá trị khác như quyền con người, chế độ lập hiến và nền dân chủ. Quan điểm của Đảng ta về xây dựng nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân là xây dựng một nhà nước với lý tưởng dân chủ nhân đạo và công bằng nhất, trong đó nhân dân là chủ thể tối cao của quyền lực, pháp luật thực sự bắt nguồn từ nhân dân, của nhân dân, phục vụ nhân dân, mọi mặt tổ chức và hoạt động của nhà nước đều đặt trên cơ sở pháp luật, chịu sự quản lý thống nhất của pháp luật. Để xây dựng nhà nước pháp quyền điều quan trọng hàng đầu phải xây dựng được đội ngũ cán bộ, công chức đáp ứng đầy đủ yêu cầu nhiệm vụ của nhà nước pháp quyền. Và để xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức đáp ứng yêu cầu của nhà nước pháp quyền cần phải nhận thức đầy đủ những đặc trưng đặc điểm của đội ngũ cán bộ, công chức trong điều kiện xây dựng nhà nước pháp quyền. Trong bài viết này, chúng tôi xin trình bày một vài suy nghĩ ban đầu về đặc trưng, đặc điểm của đội ngũ cán bộ, công chức trong điều kiện xây dựng nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân.

Từ các đặc trưng cơ bản của nhà nước pháp quyền là tổ chức công quyền trong hệ thống chính trị của xã hội công dân, được xây dựng trên nền tảng tư tưởng pháp lý tiến bộ của nhân loại, các nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin, quan điểm của Đảng và của Chủ tịch Hồ Chí Minh về xây dựng nhà nước kiểu mới; tôn trọng và bảo đảm trên thực tế các quyền và tự

do cơ bản, các lợi ích hợp pháp, danh dự và nhân phẩm của công dân; sự ngự trị của pháp luật trong các lĩnh vực sinh hoạt của xã hội; tính tối cao của luật pháp trong các lĩnh vực hoạt động của nhà nước; sự phân công quyền lập pháp, hành pháp và tư pháp trong tổ chức bộ máy nhà nước; tất cả quyền lực nhà nước thuộc công dân và từ các yêu cầu xây dựng nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân trong điều kiện xây dựng nền kinh tế thị trường, nền kinh tế tri thức, công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước quy định những đặc trưng, đặc điểm cơ bản của công chức và đội ngũ cán bộ, công chức trong nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân. Công chức và đội ngũ cán bộ, công chức trong điều kiện xây dựng nhà nước pháp quyền có các đặc trưng, đặc điểm cơ bản sau :

1. Công chức, đội ngũ cán bộ, công chức là chủ thể của nền công vụ, lao động của họ là một dạng của lao động quyền lực, lao động thực thi pháp luật:

Công chức, đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước là toàn bộ những người làm công ăn lương theo một chức trách nhà nước nhất định. "Chức trách nhà nước là sự đảm nhận một công việc thuộc dạng lao động quyền lực, chứ không phải bất kỳ dạng lao động nào, khác với lao động của cán bộ kỹ thuật, nhân viên, bảo vệ v.v... mặc dù lao động đó diễn ra trong cơ quan nhà nước. Đồng thời công chức cũng khác với chính khách (như Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng) và các đại biểu dân cử (đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp) ở chỗ lao động quyền lực của họ được biên chế trong cơ quan nhà nước, theo những chức danh nghiệp vụ do

(*) Chánh Văn phòng Bộ Nội vụ

luật định. Trong phạm vi ấy họ có quyền giải quyết mọi công việc theo đúng cương vị quyền hạn được quy định, đồng thời có nghĩa vụ thực hiện mọi nhiệm vụ theo đúng chức trách được giao trong cơ quan, tổ chức nhà nước nhất định. Công chức, đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước có trách nhiệm trực tiếp xây dựng nhà nước vững mạnh, trước hết trong phạm vi cơ quan tổ chức nhà nước của mình, đồng thời vẫn phải thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ của công dân. Nói một cách khái quát đội ngũ cán bộ, công chức là nguồn nhân lực nòng cốt và quan trọng trong quản lý và tổ chức thực hiện công việc của nhà nước pháp quyền xã hội, chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân.

Xét dưới góc độ xã hội - chính trị, công chức, đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước có vai trò to lớn trong thực hiện sứ mệnh lịch sử của nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân; còn xét dưới góc độ xã hội - dân sự thì công chức, đội ngũ cán bộ, công chức đảm nhận vai trò lao động sáng tạo trong một lĩnh vực lao động đặc thù - lao động quyền lực. Song bản chất nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân đòi hỏi rất cao ở sự thống nhất giữa hai phương diện ấy, cho nên công chức nhà nước nói riêng cũng như toàn bộ đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước là công bộc của dân chứ không phải là "quan dân", "quan cách mạng" như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định.

Công chức, đội ngũ cán bộ, công chức là người thực thi công vụ hay nói một cách khác là những người trực tiếp thi hành quyền lực nhà nước. Lao động của họ thực chất là lao động quyền lực, khác với lao động sản xuất, kinh doanh và các dạng lao động xã hội khác. Sản phẩm lao động của họ là các đạo luật, các quyết định quản lý và các bản án. Quyền lực nhà nước suy đến cùng là quyền lực của nhân dân, vì nhân dân là cội nguồn của quyền lực nhà nước. Để quyền lực nhà nước quyền lực của nhân dân trở thành hiện thực nhà nước phải thể chế hoá quyền lực đó thành luật pháp, thành các quy tắc xử sự chung bắt buộc mọi người trong xã hội phải thi hành nhằm tạo ra trật tự và ổn định xã hội. Đồng thời để quyền lực của nhà nước, quyền lực của nhân dân trở thành hiện thực trong đời sống xã hội phải do một lực lượng lao động, một loại hình lao động

thực hiện đó là loại hay dạng lao động quyền lực. Loại hình lao động này do đội ngũ cán bộ, công chức thực hiện. Nhiệm vụ cơ bản của đội ngũ cán bộ, công chức là thực thi công vụ, thực thi quyền lực nhà nước, thực thi pháp luật. Trong nhà nước pháp quyền khi pháp luật trở thành sức mạnh của quyền lực, pháp luật ngự trị trong các lĩnh vực của đời sống xã hội, pháp luật chiếm vị trí tối cao trong các hoạt động của nhà nước thì cán bộ, công chức thực thi quyền lực của nhà nước, thực thi pháp luật phải tinh thông và am hiểu pháp luật, phải thực hiện đúng pháp luật. Đồng thời qua thực tiễn thực thi pháp luật chính đội ngũ cán bộ, công chức là lực lượng sáng tạo pháp luật, lực lượng tham mưu để xuất kiến tạo nên hệ thống pháp luật hoàn chỉnh của nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân.

2. Công chức và đội ngũ cán bộ, công chức là lực lượng lao động chuyên nghiệp chuyên môn hoá cao. Công chức, đội ngũ công chức là những người có nghề nghiệp được đào tạo một cách chính quy bài bản. Hoạt động công vụ mang tính thường xuyên, chuyên nghiệp nhằm bảo đảm cho công vụ được liên tục và ổn định. Do đó đội ngũ cán bộ, công chức cần phải đào tạo về mặt chuyên môn một cách chính quy hệ thống. Hơn nữa như trên đã phân tích lao động thực thi quyền lực nhà nước là một dạng lao động đặc thù và phức tạp, công chức thực thi công vụ, thực thi quyền lực nhà nước, thực thi pháp luật không được phép sai sót, không được vi phạm do vậy đội ngũ cán bộ, công chức cần phải tinh thông nghiệp vụ, phải am hiểu sâu sắc chuyên môn nghiệp vụ của mình. Ngay cả trong nền hành chính truyền thống, nền hành chính dân chủ hay nền hành chính phát triển, nền hành chính chính quy hiện đại đều cần phải có đội ngũ cán bộ, công chức chuyên nghiệp đủ năng lực phẩm chất phục vụ xã hội và doanh nghiệp. Đội ngũ cán bộ, công chức với vai trò là nòng cốt của bộ máy nhà nước, của nền hành chính trong điều kiện nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân và trong điều kiện xây dựng nền kinh tế thị trường, nền kinh tế tri thức và công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước càng đòi hỏi công chức và đội ngũ cán bộ, công chức phải có trình độ chuyên môn hoá cao. Đội ngũ này phải được đào tạo một cách chính quy, bài bản và hệ thống, đồng thời

phải luôn luôn được bồi dưỡng cập nhật kịp thời các thông tin và tri thức mới của khoa học và công nghệ. Không thể có được nền công vụ, nền hành chính, chính quy hiện đại phục vụ đắc lực nhân dân khi công chức và đội ngũ cán bộ, công chức chưa được đào tạo cơ bản, chưa được chuyên nghiệp hoá, chuyên môn hoá cao.

3. Công chức, đội ngũ cán bộ, công chức là công bộc của dân:

Trong nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân và vì dân, nhân dân là cội nguồn của quyền lực nhà nước, nhân dân là chủ thể tối cao và duy nhất của quyền lực nhà nước. Khi dân là chủ, dân làm chủ, địa vị cao nhất trong xã hội là dân, quyền lực nhà nước thuộc về dân thì công chức, đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước không còn là phụ mẫu chi dân (cha mẹ của dân) mà là những công bộc của dân. Công bộc là đầy tớ, công bộc của dân nghĩa là công chức phải là đầy tớ của dân. Song "đầy tớ của dân" ở đây phải được hiểu theo nghĩa Chủ tịch Hồ Chí Minh giải thích "các cơ quan Chính phủ từ toàn quốc cho đến các làng đều là công bộc của dân, nghĩa là gánh vác việc chung cho dân chứ không phải để đè đầu dân". Công chức nhà nước thực thi công vụ, được dân uỷ thác giao quyền tuyệt đối không được lợi dụng quyền hành được giao để đè đầu, áp bức, sách nhiễu dân hoặc làm những điều tư túi trái phép. Công chức là công bộc của dân thì phải cần kiệm, liêm chính, chí công vô tư phải mang hết sức mình phụng sự nhân dân và phải trung thành với Chính phủ. Công chức, đội ngũ cán bộ, công chức là công bộc của dân còn được hiểu ở nghĩa họ là những người được hưởng lương từ ngân sách nhà nước, những ngân sách nhà nước là do dân đóng góp mà có. Chính vì vậy công chức, đội ngũ cán bộ, công chức phải phục vụ nhân dân, phải là công bộc của nhân dân. Điều này cho chúng ta thấy trong nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân quan hệ giữa nhà nước, giữa công chức nhà nước và công dân là bình đẳng về quyền chủ thể và nghĩa vụ pháp lý. Quan hệ giữa cơ quan nhà nước, giữa công chức, viên chức nhà nước với nhân dân là quan hệ giữa người phục vụ và người được phục vụ. Nhưng mối quan hệ này không phải là mối quan hệ "chủ tớ" theo nghĩa thông thường mà là mối quan hệ bình đẳng. Dù cơ quan nhà nước,

công chức nhà nước hay công dân đều phải tuân thủ pháp luật, bình đẳng trước pháp luật. Song với đặc trưng là công bộc của dân, là người thực thi quyền lực nhà nước, quyền lực của dân, khác với người dân công chức chỉ được làm những điều pháp luật cho phép còn người dân được làm tất cả những điều pháp luật không cấm.

Quyền của công dân là khả năng được bảo đảm để thực hiện bất kỳ một lợi ích nào, khả năng đó họ có sử dụng hay không sử dụng hoàn toàn phụ thuộc vào ý chí chủ quan của chính họ. Nghĩa là họ thực hiện quyền đó hay không pháp luật hoàn toàn không bắt buộc. Còn cơ quan nhà nước, cán bộ, công chức nhà nước, những người có chức vụ, có trách nhiệm phải thực hiện đúng những gì pháp luật quy định và trao cho họ phù hợp với chức năng thẩm quyền của cơ quan, cá nhân để đạt được mục đích khi giải quyết các nhiệm vụ được giao. Công dân chỉ có thể bị truy cứu trách nhiệm trước pháp luật khi có hành vi vi phạm pháp luật hoặc chống đối pháp luật. Còn cán bộ, công chức nhà nước có thể bị truy cứu trách nhiệm không chỉ bởi hành vi vi phạm pháp luật mà còn do các sai lầm thiếu sót trong khi thi hành công vụ. Sai lầm thiếu sót này không chỉ xuất phát từ lỗi của bản thân mà có thể còn do sự thiếu hiểu biết về chuyên môn nghiệp vụ. Luật pháp không cho phép công chức và đội ngũ cán bộ, công chức thực thi công vụ, thực thi pháp luật sai vì nếu thực thi công vụ, thực thi pháp luật sai kỷ cương phép nước sẽ không được nghiêm, trật tự xã hội sẽ bị đảo lộn, nền dân chủ xã hội sẽ bị xâm hại. Vì vậy trong nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân muốn hay không muốn công chức và đội ngũ cán bộ, công chức phải là công bộc của dân.

4. Công chức, đội ngũ cán bộ, công chức có đầy đủ chuẩn mực đạo đức của một nền công vụ chính quy hiện đại :

Trong nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân như đã phân tích ở trên công chức và đội ngũ cán bộ, công chức trước hết phải là công bộc của dân, là người phục vụ nhân dân, gánh vác việc nước, việc xã hội do dân uỷ thác, thực thi công vụ vì dân. Để thực sự là công bộc của dân, công chức, đội ngũ cán bộ, công chức ngoài tài năng phải có

đức độ, có đầy đủ chuẩn mực đạo đức của người cán bộ, công chức thời kỳ mới, thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Công chức và đội ngũ cán bộ, công chức phải có đầy đủ tư chất, phẩm chất đạo đức của nền công vụ chính quy hiện đại "cẩn kiệm, liêm chính, chí công vô tư". Đặc biệt là cán bộ, công chức phải có "cái tâm, cái tầm", cán bộ, công chức phải công tâm, nghĩa là phải có lòng ngay thẳng, công bằng vì việc chung, không thiên vị, công minh chính đại, thiết diện vô tư, tất cả vì công ích, vì lợi ích công, lợi ích chung của tập thể, của xã hội, của nhân dân vì công vụ tự thân nó là công bằng là thiết diện vô tư không vụ lợi. Công vụ trong nhà nước pháp quyền được thực hiện theo pháp luật, tuân theo pháp luật và tuân thủ các nguyên tắc công khai, công bằng, công minh. Công khai là tính chất, là nguyên tắc hoạt động của nhà nước dân chủ, nhà nước pháp quyền đòi hỏi phải công khai hoá các hoạt động của các cơ quan nhà nước và của những cán bộ, công chức có chức, có quyền, trừ trường hợp cần hạn chế vì lý do an ninh quốc gia, trật tự công cộng hoặc đạo đức xã hội. Tất cả các ràng buộc trên đối với cán bộ, công chức nhằm để cao trách nhiệm của các chủ thể nắm giữ quyền lực ràng buộc chính họ chống lại những hành vi lạm quyền, lộng quyền, đồng thời chống lại các biểu hiện tự do vô chính phủ. Công bằng là không thiên vị mà theo đúng lẽ phải công bằng là khái niệm về ý thức đạo đức, ý thức pháp quyền, chỉ điều chỉnh đáng tương ứng với bản chất về quyền con người. Công bằng đòi hỏi sự tương xứng giữa vai trò của người cán bộ, công chức với địa vị xã hội của họ, giữa hành vi với sự đền bù, giữa quyền lợi và nghĩa vụ. Công chức, đội ngũ cán bộ, công chức thực thi công vụ phải công minh là công bằng rõ ràng, sáng suốt, thực thi công vụ phải công bình chính trực, công minh chính đại, công bằng không đối xử thiên vị bất công.

Trong thực thi công vụ thực hiện đúng các nguyên tắc công khai, công bằng, công tâm và công minh là để bảo đảm cho mọi người dân được bình đẳng trước công vụ và sẽ khắc phục được các yếu tố chủ quan, duy ý chí, tư tưởng bao cấp, cào bằng, bình quân chủ nghĩa, đặc ân, đặc quyền trong xây dựng và hoạch định các chế độ chính sách. Có thể nói các đặc trưng về chuẩn mực đạo đức của người cán bộ,

công chức trong nhà nước pháp quyền của dân, vì dân tạo ra sự tôn vinh của người dân, của xã hội đối với họ, củng cố địa vị pháp lý của người cán bộ, công chức trong xã hội.

5. Trung thành với Đảng, Chính phủ, với Tổ quốc và nhân dân. Đây là đặc trưng vốn có xuất phát từ truyền thống tốt đẹp từ các thế hệ nối tiếp nhau của đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước ta. Đặc trưng này thể hiện rất rõ từ khi chúng ta xây dựng nhà nước dân chủ nhân dân đến nay, dù trong hoàn cảnh khó khăn nào đội ngũ cán bộ, công chức của chúng ta luôn luôn thể hiện bản lĩnh vững vàng trung thành nhất mực đối với Đảng, Chính phủ, Tổ quốc và nhân dân. Ngày nay trong bối cảnh xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, mở cửa hội nhập với khu vực và quốc tế, chuyển đổi cơ chế quản lý kinh tế từ tập trung bao cấp sang nền kinh tế hàng hoá nhiều thành phần với sự xuất hiện các quan hệ xã hội mới đã và đang đòi hỏi đội ngũ cán bộ, công chức trong bộ máy nhà nước phải có những thay đổi tương ứng nhằm thích nghi, đủ khả năng giải quyết mối quan hệ giữa phát triển kinh tế và bảo đảm công bằng xã hội theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Điều kiện hoàn cảnh mới, giai đoạn mới càng đòi hỏi đội ngũ cán bộ, công chức có bản lĩnh chính trị vững vàng trung thành với Đảng, Chính phủ, Tổ quốc và nhân dân, có kiến thức và năng lực thực tiễn quản lý kinh tế xã hội, có phẩm chất đạo đức và lối sống lành mạnh, tận tụy tận tâm, tận trí phục vụ sự nghiệp chung của đất nước.

6. Vệ sĩ đặc lực bảo vệ kỷ cương phép nước và các quyền tự do, quyền con người:

Trong nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân, công chức, đội ngũ cán bộ, công chức thực thi công vụ, thực thi pháp luật là những vệ sĩ đi đầu trong việc bảo vệ kỷ cương phép nước, đồng thời bảo vệ tự do dân chủ và các quyền cơ bản của con người. Vì trong nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân con người được coi trọng được đặt vào vị trí trọng tâm, là mục tiêu và giá trị cao nhất của nhà nước, tất cả pháp luật do nhà nước đặt ra đều nhằm bảo đảm quyền và tự do của con người. Công chức, đội ngũ cán bộ, công chức thực thi công vụ, thực thi pháp luật, suy đến cùng là để bảo đảm công bằng công lý, bảo đảm quyền và tự do của con

người. Trong nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân, dân chủ sẽ được bảo đảm đầy đủ với nghĩa đích thực của nó, khi mọi người đều bình đẳng trước pháp luật, sống và làm việc theo pháp luật khi quan hệ giữa nhà nước và công dân là bình đẳng về quyền chủ thể và nghĩa vụ pháp lý thì nền dân chủ đích thực sẽ hình thành, bầu không khí dân chủ sẽ tràn ngập trong đời sống xã hội của đất nước. Nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân có thể nói là đỉnh cao của nền dân chủ, chính trong nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân, người dân ngày càng thực sự làm chủ một cách chân chính, một cách đích thực, song quyền làm chủ, quyền tự do dân chủ của nhân dân không phải là quyền ban bố từ trên xuống, quyền ban bố của nhà nước mà là quyền tự do quyền làm chủ tự giác từ "dưới lên" của người dân. Điều này đòi hỏi đội ngũ cán bộ, công chức phải có trình độ văn hoá dân chủ cao mới có thể tổ chức cho nhân dân thực hiện và phát huy hiệu quả nhất các quyền tự do, dân chủ, quyền làm chủ của mình nếu không muốn các quyền con người chỉ là những khẩu hiệu trên giấy tờ và nền dân chủ chỉ là hình thức.

Yêu cầu nhà nước pháp quyền đặt con người vào vị trí trung tâm, là mục tiêu, là giá trị cao nhất đòi hỏi công chức, đội ngũ cán bộ, công chức trong thực thi công vụ phải đề cao trách nhiệm pháp lý trong bảo vệ quyền tự do, lợi ích chính đáng của công dân, không được vi phạm đến tự do và bất cứ quyền và lợi ích hợp pháp nào của công dân, phải tôn trọng, lắng nghe ý kiến của nhân dân không được quan liêu, cửa quyền và vô trách nhiệm. Tự chúng lại công chức và đội ngũ cán bộ, công chức trong nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa phải là vệ sĩ trung thành bảo vệ các quyền tự do, dân chủ, quyền con người.

7. Lực lượng đi đầu trong đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng và các biểu hiện tiêu cực khác của bộ máy nhà nước:

Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân phải là nhà nước trong sạch. Nhà nước mà trực tiếp là đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước phải không ngừng đấu tranh chống lại các biểu hiện quan liêu, tham nhũng, cửa quyền và các hành vi tiêu cực khác làm trong sạch bộ máy của mình. Nhà nước pháp quyền không chấp nhận quan liêu tham

nhũng, vì vậy nhà nước phải có thái độ kiên quyết chống quan liêu tham nhũng. Đi đầu trong cuộc đấu tranh kiên quyết này của nhà nước không ai khác ngoài đội ngũ cán bộ, công chức. Với địa vị pháp lý và bổn phận của mình, công chức và đội ngũ cán bộ, công chức phải gương mẫu trong cuộc đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng và các tiêu cực khác trong bộ máy nhà nước và trước hết ngay trong đội ngũ của mình. Nếu công chức và đội ngũ cán bộ, công chức không phải là lực lượng tiên phong trong cuộc đấu tranh này khó có thể có được bộ máy nhà nước trong sạch, bộ máy nhà nước không quan liêu tham nhũng, không có hiện tượng tiêu cực.

8. Am hiểu và tôn trọng luật pháp và thông lệ quốc tế:

Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân trong điều kiện xây dựng nền kinh tế thị trường, mở cửa hội nhập với khu vực và quốc tế không thể không cam kết thực hiện đầy đủ luật pháp và các thông lệ quốc tế. Vì vậy nhà nước phải xây dựng các chế định pháp luật có khả năng giải quyết các quan hệ pháp lý mang yếu tố quốc tế, đồng thời quán triệt và thực hiện đầy đủ các công ước quốc tế về công pháp và tư pháp, các tập quán và thông lệ quốc tế trong tất cả các lĩnh vực. Thực hiện chức năng, nhiệm vụ này do công chức và đội ngũ cán bộ, công chức đảm nhận. Để thực hiện tốt nhiệm vụ này đội ngũ cán bộ, công chức phải có tri thức, am hiểu và tôn trọng luật pháp và thông lệ quốc tế. Yêu cầu và đặc trưng quan trọng này cần phải được nhận thức đầy đủ để định hướng và có các giải pháp xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức khi chúng ta mở cửa để hội nhập với các nước trong khu vực và trên trường quốc tế. Nhà nước phải đào tạo, bồi dưỡng công chức và đội ngũ cán bộ, công chức có đầy đủ năng lực và phẩm chất am hiểu luật pháp quốc tế, để cao trách nhiệm trong việc cam kết và thực hiện luật pháp và thông lệ quốc tế.

Trên đây là các đặc điểm, đặc trưng cơ bản của đội ngũ cán bộ, công chức trong nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân. Để đề ra được định hướng, các nội dung, nhiệm vụ, giải pháp xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ của nhà nước pháp quyền của dân, do dân, vì dân cần phải nhận thức và tính đến các đặc trưng, đặc điểm đó. ■